

ჩვენნი მალე გათავდებოდეს, მაგრამ სრულნი კი 2-3 კვირის ვერ ხელს ახრანს კრებას და ასე-კი ორ წელიწადს ვერ დასრულდება უსტამბების არჩევანი. სერობანის ახრად აქვს ხელისათა მოურავის არჩევანი უსტამბების ამორჩევის შემდეგ გამოართოს.

გაზეთების სიტყვით, ზეკვდის საქმეთა მთავარ-სამმართველოს ნება დურთავს ნაფის მწარმოებელთა კრების საბჭოებისადმი, რომ ქ. ბაქოში გამოცემულ კრებულ-კვირული გაზეთი რუსულს ენაზედ, რომელსაც ეწოდა ნებასა დასრულდება «Нефтная газета»-საგანთა ნაფის წარმოების შესახებების განხილვა-შეწყობაზედ ექმნება აზრად.

პეტერბურგიდან სწერენ ვაზ. ახ. მიმ., რომ ფინანსთა სამინისტრომ ამიერ-კავკასიის შავი ჰეის მწარმოებელთა კურადლება მიხეთკა შეერთებულ შტატებისა და გერმანიის ბაზარს, სადაც ფოლადის წარმოება, რომელსაც ყველაზედ მეტი ქვანახშირი უნდად, ღირს წარმოებაში შევიდა. შეერთებულ შტატებს ფოლადის წარმოების საქმეში ეხლა დღემდე წინააღმდეგობას აწივს ამერიკელი უჭირავს, ხოლო გერმანიის ფოლადი ამ ქვეყნებში შავს ქვის დიდი დღე უფრო მეტსა კითხულობენ.

შეერთებულ შტატებსა და გერმანიის ბელადი უნდა დაუმტკიცო, რომელსაც გადასწავლა და მოკლებულდება იქნის პირდაპირ ამიერ-კავკასიისთან. როგორც ჩვენ შევიტყუე, ბელადის მექანზრებით ამ აზრისანი არიან, რომ ბელადი კავკასიის შავი ჰეის მწარმოებელთა თავის ადვოკატს უნდა ჰყავდეთ, რომელსაც შეეძლება პირადად მოლაპარაკება მექანზრებითანა. ამ დღეებში შავი ჰეის წარმომადგენელი ბანი დინაოვიჩი პეტერბურგში იქნება და იმან არ გაუხილდება ფინანსთა სამინისტროს დახმარებით შეიმუშავოს და დაწერილებით გამოიკლიოს, როგორც მდგომარეობა ბელადის შავის ჰეის ბაზრისა, ისე ბელადის ქარხნის პატარონთა სურვილია.

ნფიონი... რა ვარდ-ბული-ბულის და აუგებლის ტყობისა? ენაზე არ ვეკუცევიდები მაშინ ჩემს კალით ნახატ უქონად უშვიროს პატარას: შერი ერთი შეხედვაც მთელი ქვეყანის სიმდიდრეს მიჩინებდა და შერს ტუჩთან ტუჩის შეწყება ზეციურ სამთახს-მეთქი! ჩემი მშვენიერი პატარასილი-კი საამო ისაიეთ თავ-ხარბილი იღდა და მორცხობისაგან აართლებული ბროლის თითვენი შორიკით ნაწილებების წვერებს იძენდად სულ-განაბული, მაგრამ იმისი შავი-ბროლით თავლები კი აშკარად მეუბნებოდა: მარტო შენ მიყვარხარ მთელს ცხსა და ქვეყანაზე და სიკვდილმადისც ვერ გავძლები შენი სიყვარულითა.

დაიკვინს ამ სიტყვებზედ გიოს საოცრებო სიამოვნების დიმილი უთამაშებდა სახეზე და თავლები მორცხვად ეხრებოდა მიწისაქვე. კი-დედ ვერბი ილაპარაკა და იბუნჯა მავტრი შეზარბოშებულმა, ენა მდიდარი და დიკანა, ბროლი უცხად ხაზინა ამოეშვა და ტკბილად განისხენა, როგორც დანაგრულ ერის

გაზეთი უსტამბა თურმე ახალი საზოგადოება, რომელსაც კავკასიაში რეინელოების და შავის ჰეის წარმოების აღება აქვს აზრად. საზოგადოება ჰგანის ცხელი კავკასიის გამოსაცვლელად ესა იმუნერის: ვერობს, ბარბიეს და ლორენს. ამთ უნდა ამო-არჩიონ ადგილი ქარხნის განამართავად.

გორის მხარის წამებელი ბე-გარის საკრებულო წარსულის კაც-იდე მოწვეულ ახალგაზრდათა კენჭის ყრას შეუდგება სოფელ ჯავაში—15 ოქტომბერს, დაბა ცხინვალში—22 ოქტომბერს, დ. სურამში—29 ოქტომბერს და გოში—8 ნოემბერს.

სადანადი. შემოდგომა თბილად მიდოდა, მაგრამ 2 ოქტომბერს შეიცვალა ტაროსი და დიდი წვიმა და სტეცა წამოვიდა. სოფ. სიქოპოსი და მანარაში, რომლებსაც სტეცა ზნორად იცის, ძალიან დაზიანდა ვაზის რქა. ისეთი შესაბარლისი სანა-ბავია ვაზი, რომ ეგრეთ მოძავილ წლისათვისაც აღარ გამოდგეს.

ამ დღეებში არა ჩვეულებრივ ამ-ბავი მხოლოდ თურმე ერთ თვანაში. ვილა ტფილისში ჩამოსულს ჰალაგანა კაცს განუბრახავს ჯვარის დაწერა ერთ ნაწილს ქალზედ, ქელის დღე-მამას თანმობა განუცხადებია და სხვათა შორის დაპირებია, სასიძო 1000 მან. ფულად, ამ პირთან, რომ ჯვარს რომ დაწერა, მაშინ ჩაგანა-ბრად ფულსა, სასიძო დათანმებულად, დაწერა ჯვარი და დაბრუნებულა თუ არა უნა, მაშინვე მოუხიბინა ფული. დღითი დღის ფულის მთავრ ანაგრი-ზი წარადგინა სიძისთვის, სადაც ჩამოთ-ვლილი იყო თურმე ყველაფერი, რაც კი ქალისთვის უნდადა და, პირიქით დასა-დგინა სიძეს, რომ შენაგან გვერება ფული, რადან ბერი დამეხატა ქალის საილდე-ბული. ამ ანაგრიში სხვათა შორის მოხ-სენებული იყო თურმე, რომ პატარასი-სისი ხუთის ახლის კბილის ჩანსა და დანაწირ კბილების გაწმენდისთვის დანახ-ჯა 17 მანათია. (HOB. Oგოა.)

პარტიულ დამატებულ სახსრებ-დამის წყაბათა ფლიჩი კრება.

2 ოქტომბერი.

კრება დიწყო სათავად-აზნაურო საადილე-მამული ბანკის დარბაზში.

დაკარგულმა დიდებულმა... გიოს-კი, ისე ვათენდა, რომ თვლიც არ მო-უხუჯავს, ღრმად ჩაფიქრებული ხან თავისი ქვე-გარბის ელვაპარკებზედ გუნებაში: როგო მოვიქცე, ხან დი-ლიმზეს ეხვევოდა ოცნებაში და ნახა ჯოკანი და შავ-ბროლით თვა-ლებს და მარწყვიეთი ტუჩებს და ხან გულით ნატრობდა: მალე ენახა კინაზ გერო და ემცლოთ თავისთვის, თუ-კი ეშველებოდა რაზე.

რეგენაქს ქერვის გაიანეს ერთად-ერთი თარბები წლის გაიამზევიდა დებული ქალი ჰყავდა და იმზე ამოსდიოდა და ჩასლიოდა მზე. ქალს მიაკო ენკვა სახელად, მაგრამ რად-ღირსი ენის ყოვლად-სრულქმნილი სახაეო სილამაზე მზესაც-კი თავ-მოაწიონედ ეუბნებოდა: შენ ჩადი და მე ვინმეცა, ამისათვის დილი-მზე (დილის მზე) დაარქვა სოფლის ხალხმა მეტ-სახელად. როგორც და-მის პეკლები სანთელს მოუსვენრად ეტრფინ და ევლთიან თავ-განწირ-ვი, ისე ევლთიან და ესეცაყუ-ლებიანდენ ღვრწამ ტანის მარწყვი-

საომაო 7 1/2 საათზედ. კრების და წყებისათანვე წაითხულ იქნა ოქ-ნი ანავე წლის 4 ივნის საზოგადო-კრებისა, რომელიც კრებამ დაამტი-კა. შემდეგ თავმჯდომარე კრებისა, თავ. ს. ვახანიშვილი მოახსენა კრე-ბას, რომ წარსულმა საზოგადო-კრე-ბამ 25 გ. ლასიშვილის ცალკე აზ-რის განსახილველად ამორჩია ხუთის კაცისათან შემდგარი კომისია. ამ კო-მისიის დღევანდლის კრებისათვის უნდა წარმოედინა თავისი აზრი ბან-სახილვის მოხსენების შესახებ. თუმცა რამდენჯერმე მოვიფიქროს ეს კომისია, მაგრამ მისინ წევრნი არ შეიკრიბნენ და ამ გვარად მათდამი მინდობილი საქმე ჯერაც გაუყუთე-ბულია.

მცირედენ მსჯელობის შემდეგ კრებამ გარდაწყვიტა ახალი კომი-სია ამორჩიონ ამ საენისთვის და იქვე ამ კომისიის წევრებზე დასახე-ლებულ კომენს: თავ. ი. ნავაშიძე, ი. ზურაბიშვილი, გ. აბაშიძე, ი. მა-ჭავარიანი და ა. ცხიშვილი.

ამ არჩევანის დასასრულს ლაპარაკი აღიძრა წარსულსავე კრებებზედ წესების მე-25-გის თანხმად ამო-რჩეულ სამრედაქციო კომისიის შესა-ხებზე. ამ კომისიის ერთმა წევრმა განმა, კრებებზედ დამსწრემ, ა. ახანარაგმა აუწყა კრებას, რომ სარედაქციო კომისიას უკვე ორ-ჯელ ჰქონდა კრება, ამორჩეულ იქნა თავმჯდომარე კომისიისა, მი-რედაქციომა გამორჩეული ქართლის დრამატული დასის აწინდელ რეჟი-სორ ქ. მესხთან, რომელმაც კომი-სიის შვიდი პიესა უკვე წარმოუგა-ნა განსახილველად და შესამოწმებ-ლად. ეს პიესები დადრეკილია კომი-სიის წევრთ და დევალთ ერთის კვირის განმავლობაში წარმოადგი-რნო იგი განხილულ-შესწორებულ-ულია.

კრებას მოხსენდა ის, თუ რა პი-რობით უკისრია აწინდელს სათავა-რო ანახავდნა ამ 1897—98 წლის სეზონში ქართლის წარმოდგენების მართვა და საზოგადოდ რა დამოკ-ლებულბა ექნება ამ ანახავდას დრამატულ საზოგადოების გამგე-ბასთან, ამ მოხსენებებდანა ჩანს, რომ სათავატრო ანახავდას დრამა-

ტუჩებიანს და შავ ბროლით თვალი-ბიანს დილიმზეს ლამაზ-ლომაში, სო-ფლის კობკა, საკოლო ბიჭები, რო-დესაც კი ის სადღე დღეობა-წყვე-ლობაში ან სათამაშოდ შეყრილა ქა-ლის ჯარში? გამოჩნდებოდა, აქ იგი ისე ერეკდა ქალბენს, როგორც მთავრ ვარსკვლავებში, რის გამოც შურით იბოცებოდნენ და თვალის ევლად მიანდთ ყველა სოფლის ქალბეს თავიან სილამაზის დამჩ-რიდული დილიმზე.

დღეში ორი და სამი მაქანკალი მსილიოდა დილიმზეს დედას, მაგრამ გაიანე ყველას უარს უთვლიდა და მრავალ მიზონებებში მიკიტანი სადკო ჰყუნდა ამორჩეული სასი-ძოდა. ამინდგინის ხალხი ძალუმდ-ლიო ცხოვრებით სულს ამომზდის და სადკო-კი სომხურად შინახავს ჩემ სათუთად ვაზლად დიდსერთა დი-ლიმზეს?—ამბობდა ხლუმე გაიანე თავისი მეზობლებთან და დიდის თავ-მოწონებით უნატრად ამხადა: «დღერთა, ერთი მალე მოვიწიო, თორე ახალითა, მამტაცებენ; ორავი გამოწყვიტეს, კარსა და ბანს აღარ

ტოლბო საზოგადოებამ უნდა ათხო-ვის რებრტურად და ტანისამო-ლი არტისტებისათვის და თუ ამო-ნაკობამ იზარალა, საზოგადოე-ბა უნდა დემბაროს 500 მან., თუ ექმნება ეს ფული. ამის ნაცე-ლად, ანახავდნა საზოგადოების გა-მგობას უნდა წარმოედინოს მისდა დასამტკიცებლად ნუსხა არტისტები ხა და მი პიესებისა, რომელნიც წარ-მოდენილი უნდა იყოს მთელის სე-ზონის განმავლობაში.

შემდეგ წაითხულ იქნა საზოგა-დოების ხარჯის შედგენი ხარჯთა-ღირებულება.

მოსალოდნელი ხარჯი: ტანისამო-ლის მომვლელს 120 მან., ქართულ ხორსათვის 120 მან., პიესების სა-თარგმნელად 100 მან., დახმარება ანახავდას 500 მან., წვრილმანი ხარჯი 50 მან. და გამგებლის ვალი 1060 მან., სულ 1950 მან.

მოსალოდნელი შემოსავალი: წე-გობანსა წაწერილი ფული 150 მან., ტანისამოსის ქირა 100 მან., ბალი-სა და კონცერტიდან 900 მან., კვიძო შემოწირულება 300 მან., და სათავად-აზნაურო ბანკისაგან 1000 მან., სულ 1950 მან.

ამ ხარჯთ აღრიცხვამ საკმაოდ დიდი ბაისი და კმათი გამოიწვიო, ბოლოს კრებამ დაადგინა: ქართულ ხორსათვის გადადებულ 100 მან. გადაღოს საზოგადო საერო მუსიკის საქმისთვის, ხარჯთ-აღრიცხვა გამე-ტეხულ იქნას, რადგანაც მოს-ალოდნელია, რომ ბაილისა და კონცერტიდან 600 მანეთზედ ნაკლები შემოსავალი არ ექმნება სა-ზოგადოებისს. ეს მოსალოდნელი მო-მატებელი 100 მან. მიგებოს პიე-სების სათარგმნელად გადადებულს 100 მან. და ეს 200 მან. მოხმარ-დეს მარტო პიესების თარგმნას და მთარგმნელთა დაჯილდოებისა-კი არა, ამ ფულითვე დაჯილდოებულ იქ-ნენ ორიგინალ პიესების დამწერნი და მისინ ვადამოკეთებენ: საზო-გადოების გამგობას მიენდოს, რომ მან შემოეშვოს წესი ორიგინალ და გადმოკეთებულ პიესების პრემიის გამოცხადებისა და მთარგმნელთა და-ჯილდოებისა.

დამტკიცებულ იქნა ამ გვარად შეცვლილი ხარჯთ-აღრიცხვა და კრე-ბა დაიშალა.

მიგდებენ, დღე ერთია და მაქანკალი ათასია.

გია სობრალოვილი, რომელსაც გაგივრებულ უყვარდა დილიმზე, უსა-ხლკარო გლეხი იყო და შორეულ ნათესავების გარდა სხვა არავინ გაა-ნახდა ქვეყანაზედ. გია ცხრა წლის დანარა, როდესაც სახაილი ავადმყო-ფი დღე-მამა მოუყვლიოდა-უწამ-ლობით დახეობა ერთს ვიკრია და რაც კი რომ ებაღთ, ჭოხმაზინა-ნამ-დი-ფიგვიზიანთ მოვალეობა გაუყი-დეს. ცხრა წლის გია ვიღერ ჩვილ-მეტის წლისა ვახდებოდა, უსულღმე-ოროდ და საარაკოდ ნანადრტ სარ-გელის სარგებელში იმსახურა დილ-დაბანმა მელიქ ვისარბი მყვლფე-ვიანკა, ბოლოს დააღწია თავი, როგორც იყო, და ხუთი წელიწადი აზნაურ ლელო ნიათამაქალიძეთთან იყო მოჯამაგირეთ. ნიათამაქალიძე გორის ჯამაგირს არ აძლევდა: «გაგე-ბარებოდა, და ჩემთან კი, როგორც ბანკში, ისე შევერახება, მიწამ ცოლს შევრთამო». გიოსაც ქვეყნი მოსდი-ოდა ნიათამაქალიძის მამა-შვილითა რჩევა და პუქრობდა: «როცა ღვი-

დაბატ სოფელი

(მოწერილი ამბები)

დ. ზესთაფონი, (შორანის მს-რს), 28 სექტემბერი. დაბა ზესთაფონი ზოგადიან სასაზრო ქაქუჩს ანდ მტხოვრებას ირცელებს და ანდ სადა-დით არ ჩამოუკარგვას. ამასდ მიუხე-დავად, ამ დაბას საფოტელის ძარღვი ძალან სესტად უწმის და წინ-საქლის, ფრდა-წარმატების მისან-წყლად არ ეტ-ყოფას. მაგალითად, ამოაქვს დაბას ჟერ-ქურ მოსესტებას, რომ ოფიციალურად დამტკიცებული სახლხო წინათ-საგე-სამკითხველად დაიარსოს. ამის სავა-რობას კი თითოეული ჩვენგანი, მე მგონია, აშკარად მსჯელს, მაგრამ იმა-სა და რად არ აწუხებს. ბნა ალ. ბა-ბაისი მიგნას მადანაძე ასამდე ქარ-თული წრეა იყო და წავთი საცავის სახლსაც ბტარება; ეურნალ-გაზეთე-ბეგ მადათა; ჩვენთვის ესეც და იაი დგოის წყალობას იყო, მაგრამ ამის წინ-საგან ჩამოვარდა ერთმა ბჭურმა «წეს-რიგის დაქმედება» და სახლეთა გან-სონისათა ქე კითხვას აღდარდავებოდა, გკითხნარ. ჩვენც ბუდს დაუმარხმდდით, სხოლა სანადე ვეჭვებთ ასე არ ვიცი, კიქუცა მხოლოდ, რომ თუ ჩვენია თავი, კომუნავე ვეჭვებდ? მაგანასა და სუ-და კიდევ გვივცია, ესევე უნდა ექმ-ნათ სახლა რუბართა ვეჭვით და სს-მათისეული საქმე გაქანსითა!

აღრე თუ გვანს წინათ-საგნას ბუ-ღებდა ასე თუ ასე განდაწყვება; წესთადადგეუბისათვის უფრო თუ სატე-სია სავანა დდეს სივლად და, ისეოტის საქმე არის. აგრე ოგი წელაქიდა, რან ქე არსებობს ორ-გადანახა ნორმ-სეული სასწავლებელი. დღევანდ ორგორ-დყო, ეს სასწავლებელი გვაგმოაფე-დებდა, უგანსესელს წლებში გა ანგარ-და გამოხდა, რომ ამ სახლა სასწავლებ-ელი გაქმნას, ამ ნორმსეული სასწავ-ლებელთან პარალელური განყოფიე-ბისი. ანდ ერთისას და ანდ მეორისას წესთადადგეუბა ჟურ არავითარ ამბო-ბს. ხონა ჩნ არას და იმან თუ-კი სასესტეო სესინათა ხელთ იგლო და აგრე სასწავლებელი და რესურს სასწავ-ლებელსაც მიგომრწყვება, ვთამ მეც რანა ვარო? აუუე ფიხი გამოქუა ჩვენ ნსინარ-ნსინარა, ექნება გვაეყარან,

ნოს გაპყიდის—სუ ერთად გამოვარ-თებე, ერთ პატარა ქობს ვაგიკეთებ, შავრითა მკოლს და ჩემთინ ვიკ-ხობრებს ლამაზობო. მაგრამ დაბეთ ბედ-უკლებართობას! ვად-ვავიზებთი სმელოების დროს თავად მფლანგავდეს სახლში, სადაც თავი მოეყარათ საუკეთესო ყნაწვილ-კაცებს: მინარაძეს, მკონარაძეს, ტრახაძესა, ბრიყვიძეს, გარყვილიძეს, ამოსავალიძეს, უფეკვიძეს, მქაძეს და სხვებს, ნიათამაქალიძე ცულ უბრალოდ ხანჯლით მი-ჭკოა ისინ და მათხვეულიძემ და გი-ოს მთლიად დეგვირავ ხუთის წლის ნამსახურს, რადგანაც ნიათამაქა-ლიძემ თავის ქერი-ოტლეს ისეთი გამოავტეკლი ოჯახი დაუბარჩუნა საცხოვრებლად, რომ შინ კატა არას შეუკპად და ვარეთ ძაღლი. ნიათ-ამაქალიძეს თავის დასამარხად კი არა ვაჩანდა რა ერთის ცხენისა, მხლისა და ხანჯლის ვარდა მართა-ლით, ერთი ეყვანოვა ჰქონდა, მაგრამ იმას ბანკი უყლიდა დღე-ღღებდა. ხუთის წლის წინარბის დაკარგვი-საგან გულ მოკლული გიოს რკინის

დაპროკონ და დისტორიკონ. დღითი-დღით მაშინდანი სარჩო-საბადებელს მიწისა და ასურებენ. მაშინდანებს ქრისტიანები უცხო სახელმწიფოთა გარის თვალ-წინ ჰხიკავენ. მათ სა-ჯრად აღიღეს ამისწიფით კუნძუ-ლის ყველა მაშინდანი. საპროკონ ამის შემდეგ ვერკობა შეისწინოს ის-მალეთის ვედრება და ასე თუ ისე ბოლო მოუღოს კრატის საქმეს.

დამაკვირდი

ქაღალდის თამაშობას ჩვეულებრივ იშვებენ ტყელას ტასრობად, ტანჯრ-ნიკებ სიქონისა და და საკუბენ სა-ბანქო ენებათ ვაჭაო.

ლბრუერი

ქნადადანი ჩვენსა მეგობარნი მხო-ლოდ ჩვენსა საკულუბკებთა მკვლე-ცარნი არან.

მეილანი (არაბ.)

თუ გინდათ, რომ სიყვარულს მხრებ უდანიან იყუნთ, ის ანატრეო, რომ თქვენს სტრეფიალო ქალა მქადას და-მაჩი და ჯერსანსი არ იყო.

რატუერი

შურნალ-ვახაშთიმიდანი

(ამოკრებილი ამბები)

აპრიკელი პროფესორი გარნერი დიდი ხანი რაც იკვლევს მიმდინარეებს წინსა-რას. თანისი დასკვნება პროფესორის შეს-კება, გამოცხადების წინადაც და თითონ აფორიზმი წყვილ მიმდინარე შორის სა-დღე-დღე და იგი გამოკვლევისათვის, ჯერ არა-ერთი ცნობა არ მოსულა აფორიზმად პროფესორის გარნერის გამოკვლევის შეს-კება, მაგრამ მის მიერ გამოკვლეულ წინსა-რასის მიხედვით ბევრნი არ იყვნენ ვერაშა-რითი მიმდინარე შურნალ-ვახაშთიმიდანი, ეს წიგნი არაფერ წყაბითისა და არც ვაჭაოებისა. ამ წიგნის სახელად უწოდებენ „მიმდინარე წინსა-რის დიდი არ არის, სულ 260 გვერდს შეიცავს, მაგრამ ძლიერ ბევრს საყურადღებო ამბებს-ი იკვლევს.

ჯერ ისევ სიყვარულის დროს იმ აზრი-სა ვუყვარო, —ამბობს გარნერი, —რომ ცხო-ველებს თავისი ენა აქვთ და ერთმანერის ელაპარაკებიან. ძლიერ მიკვირდა, რატომ არა სიტყვობს ადამიანი მათი ენა შეს-იყვაროს, ერთმანერ პირუტყვების მიუხედავ ვი-ყვარე ქ. ცინიანტაში, ერთს დიდს გალაში ისინდენ ორი პატარა მიმდინარე და ერთი დი-დი, სახელად მანდროლი, ეს მიმდინარე აფორი-კლდანი იყო მოყვანილი, გვირგვინს ნაპირად-დას. პატარა მიმდინარეებს ეტყობოდათ, რომ დიდისა ძლიერ ეწინააღმდეგებოდა, უსტყობოდენ დიდს მიმდინარე და ერთმანერის რადაც უნ-დებოდათ და ანიშნებდნენ, მიუღის საუბო-ბით ენადეი გალაისთან, ვურს ვუდებდით, როდესაც მას ამოიღებდნენ და თვალს ვა-დევნებდით თითოვლიან მოძრაობას. მოალის ისე შევიწყვი იმას ლაპარაკს, რომ შემე-ძლო გალაისთვის არ მიეყვარებოდა, მხოლოდ ყური დაგვიღო პატარა მიმდინარეს ხმაო-ბისთვის და ვამეყო კვიცი, მას აკვირებს ამ დროს დიდი მიმდინარე, სინდრეს, ერთს ალაგასა ჰქონს, თუ დღის. ამგვარად შევის-წავლდი იმითი ენა. მერე ფიქროვანი ვიყო. ახადე მუხუბიო, ერთს გალაში ვიყო ორი მიმდინარე, დედლა-მაშალი, ავიღე და ერთი მიმდინარე ერთს გალაში ჩასვი და მეორე —მიუხედავ, კარგა მოშორებოდა, ასე რომ ვერც ერთმანერისა ჰქნებდნენ და ვერც ერთმანერის ხმა ეტყობოდა. მერე დე-დალ მიმდინარეს გალაისთან დავეყვი ჩემს ფიქროვანობით და იმ დრომდე არ მოეშორა, ვიდრე მიიშენა რაოდენეყვარებ ხმა არ ამოიღო და ფიქროვანობაც ჩაიწერა ეს ხე-ბი. მერე ფიქროვანი მიიტანე იმ გალაის-თან, რომელსაც მაშალი მიმდინარე იქნა, დედლა-მიმდინარეს მიერ წარმოთქმული ხმები

ამოვადებინე ფიქროვანად და თან თვალყურს ავადებინე მიმდინარეს. მიმდინარე გულ-მო-დგინედ დაუბნო ყური ფიქროვანს, მტეო-ბილად ხმა იტრა და დედლა-მიმდინარეს ძებნა დაეწყო, მიმდინარეს გალაისთან სადავარი არა ჰქონდა, თან ესინაივნივლი და წინების ხმის გაგონება და თან შიშით უსტყობოდა ფი-ქროვანს. ასეთვე ვიკვებოდა შედეგ დედლა მიმდინარეს, რადესაც მისი მეგობრის სიტყ-ვები ჩაესწიერე ფიქროვანს და მერე ფი-ქროვანი ვაჭაოდა დედლა მიმდინარეს გა-ლაისთან.

ამ გამოკვლევის შემდეგ ჩიკაგოს წავე-დი, აქ ერთი პატარა მიმდინარე —კაბუტნი იყო და იმის ლაპარაკის შესწავლის შედე-გადე. უნდა მოვახსენოთ, რომ ამ ჯერის მიმდინარე უფრო გონივრია და უფრო ბებერი ლაპარაკი იყის, საზოგადოდ, ამერიკის მიმდინარე უფრო მომეტებული ლაპარაკი იყის, ვიდრე აზიისა და აფრიკისა. ვიდრე ხომდე მთელ დღეს ამ პატარა მიმდინარეს გალაისთან და ესტუდობდით, შემეწივლი იმის ლაპარაკი, როგორც იყო, ჯერ ამ მი-მდინარეს ერთი სიტყვა ვისწავლე, რომელიც საკმარისა ხშირად და მერე სხვებიც და-იწყებულა.

რა-ი რაოდენევი სიტყვა შესწივლია გარ-ნერმა, მერე ძლიერ გაუადვილდა მიმდინარე-თან ლაპარაკი.

„ჩარსტოვნი შიო. —სურს პროფესორი გარნერი, —ერთი ჩემი მეგობარი სტრეფია-ბი, ამასა ჰყავდა ერთი მიმდინარე Cebis გარნისა. მიმდინარეს სახელად იყო კრეკა. იოკი ძლიერ ერდობოდა ყველას თანის პატარონის გარდა და ყველა კაცი მუხუბო-ბილად, პირველად რომ ენაზე ეს მიმდინარე, იმ წამადე ის სიტყვა უნებარი, რომელიც მიმდინარეს ერთმანერის მიესალმებოდა ხო-ლდე, იოკის ძლიერ გაუბრადა, იმადე სიტყვით მიპასუხა, მომინაბოლად, საკმარის გამოძა-რთვა და აღუსრინად შემოიყვარა, მესამედ რომ მიმდინარე ამ მიმდინარეს. ვაჭაოდა ვი-ტრის სიტყვა მეთქვა იმისთვის, რომელსაც მიმდინარე იმ დროს ამბობენ, რადესაც ხი-დადანი რამ მივლილ. წარმოვსთქვი თუ არა ეს სიტყვა, იოკი წამობდა და აჯრად გა-იღის ტერში მერე იმ კუთხეში გაეკანა, სადაც ძინა ხომდე, მერე იქიდანაც ვა-მოიჭრა და გალაში დიწყო სინდროლი. ვეცაბოდა, რომ ჩემსა სიტყვად ძლიერ და-აზინა, მერე ბებერი სალაქარსო სიტყვები ვუ-თხარი, მაგრამ ახლოს აღარ მომიყვარა.

პროფესორი გარნერი ამბობს, რომ სხვა-და-სხვა ჯერის მიმდინარეს სხვა-და-სხვა ენა აქვთ, პირველად რომ შემეხდებოდა ერთმანერ-ისთვის, ჯერ არაფერი ეყურებოდათ ერთმანერ-ისთვის, მაგრამ შემდეგ ერთს ჯერის მიმდინარე მივთვინო ეს მალე ითვისეს.

ეს უტყვარიაო, —ამბობს გარნერი, —რომ რასა ნიშნად მიმდინარე ყველეთის ადამიანებით თვის ითვისეს.

გარნერი ბევრსა სიტყვობდა აგრედე უნეტარი, აქვს თუ არა მიმდინარე ანგარიზის უნებარი. გარნერი აქვს მოიქცა: აიღოს ხის პატარა ყუთი და იმდენად ამოსწავა, რომ მიმდინარე შიგ ხელი ჩასტყვოდა მერე სამი კენჭი კენჭი მი-მეწივს, ამბობს გარნერი, მიმდინარე ამ კენჭებით თამაშობდა. მერე ერთი კენჭი ჩავაგდე ყუ-თში, მიმდინარე ჩაიყო ხელი და ამოიღო, ახლა ორი კენჭი ჩავაგდე. მიმდინარე ორივე ამოიღო, ცლტა ხანს შემდეგ სამი კენჭი ჩავაგდე ყუთში და სამედი ამოიღო, კარგად რომ მიიჭრა სამთადე კენჭის ამოღებას, ვა-მოვართვი სამედი კენჭი, ორი ყუთში ჩა-ვაგდე და მესამედ დავაგდე. მიმდინარე ამოიღო ორი კენჭი, ჩაიყო ხელი და მესამედ უნდა ამოიღო, მაგრამ კენჭი ყუთში არ დაეგდო, დაეწყო ძებნა ჯერ ყუთში, მერე გალაში და ბოლოს თამაში, მერე მესამე კენჭი მივიტოვე. მალე დაფიქრდნენ, რომ მი-მდინარეს კარგად იწყებოდა ანგარიზი სა-მამდე და ზოგან ვეცდებოდა ხალხში ხომ ამხედ მეტი ანგარიზი არ იყ-ვის. მერე თითი კენჭი ავიღე, ამ თითიდან ერთი რომ დამეხლა მიმდინარეს ვაჭაოვს ატყობდა, რადგანაც სამი პანცა რჩებოდა, მაგრამ ორი რომ დამეხლა, იმ წამადე მიმდინარეს ჩავაგდე და იმდენს ხანს ეტყებ კენჭს, ვიდრე არ იძივნიდა.

დასასრულს პროფესორი გარნერი ამტკ-იცებს, რომ საზოგადოდ მიმდინარეს საკმარისა აქვს გონება, ენა და სინდისი და მხოლოდ

შესაფერი აღზრდა საპროკონ, რომ მისი გო-ნება, ენა და სინდისი განვითარდეს.

დეკემა

(რუსეთის დემეშთა სააგენტოსაგან).

4 ოქტომბერი.

პეტიტორი. სახმელრო მინის-ტრი დაბრუნდა და შეუდგა თვისის თანამდებობის ასრულებას.

3 ოქტომბერს ქალაქ ვილნოში ჩაყარეს საბირეველი გრაფის მუ-რავივის ძეგლისა. ამავე დღეს ეა-ხანის ტაძარი, პეტროპოლურში, გარ-დახდილ იქნა პანაშვიდი გრაფის მურავივის სულის მოსახსენებ-ლად.

ვილნა. 12 საათზედ აკურთხეს საბირეველი გრაფის მიხეილ ნიკო-ლოპოლის ძის მურავივის ძეგლისა. მერიველი იყო ვილნის მაღალ-ყო-ვლად-უსამღებლოესი იერონიმი. კუ-რთხევს დაესწარნენ: გენერალ ადიუტან-ტი ტროკი, ვილნის და გროდ-ნოს გუბერნატორები, გენერალობა, ძეგლის ამგები კომიტეტი, სხვა-და-სხვა დაწესებულებათა უფროსნი, სა-ტახტო ქალაქისა და ადგილობრივ გაზეთების წარმომადგენლები, მოხე-ლენი, აფორები, ქალაქის მოურა-ვის მოადგილე და ხმოსნები. წესი-ერება საზოგადოთა იყო. ყველანი აღტაცებულნი იყვნენ სასიხარულო დღისაწყობით, დიდ ძალი ხაზი გაკის ეტეია იმ ადგილს, სადაც ძეგლს აგებენ. პირველი ქვა ჩასლა მთავარ-ებისკოპოსმა იერონიმემ, მეორე — გე-ნერალ-ადიუტანტი ტროკიცმი. საბირე-ველის კენჭის პანაშვიდი განსვენებულის გრაფის მიხეილ ნიკოლოპოლის მურა-ვივის სულის მოსახსენებლად, სამხედ-რო კლუბის დამაზარევიანი პანაშუ-ბე განსვენებულის გრაფის მურავივის სასიხაროდ. საუბრეს დაესწარნენ: გე-ნერალობა, განსვენებულის ნათესავე-ბი, ქალაქ ვილნის ყველა სახელმწი-ფო დაწესებულებათა უფროსები, ეურნალ გაზეთების წარმომადგენლე-ბი, ვილნოში მოსული სტუდენტები და დიდ-ძალი აფორები. გენერალობა ტროკიცმი წარმოხსენა სადღერძე-ლო ხელმწიფე იმპერატორისა და იმპერატრიცის. დასწარნენ ამ სად-ღერძელოეს აღტაცებულის ტაშის ცემით მიეგებნენ. მთავარ-ებისკოპო-სის სიტყვი, ყველანი ფეხზედ წა-მოდგნენ და პირველნი წერით მო-იხსენეს სახელი განსვენებულის მუ-რავივისა. სენატორსა მურავივამა წარმოხსენა სადღერძელო მურავი-ოების ჩამომავლობისა, რომელმაც დახვდა მრავალი ერთგული ყმა იმ პეტროპოლისა. წაითხულ იქნა დემე-შეთი, მიღებულა: გარეშე საქმეში მინისტრისაგან, სენატორის გაქლენ-ნოვისაგან, მზრუნველად ყოველის ი. 3. კორნილოვისაგან, გაზეთის ამოსავსე ველამოვისაგან, გრა-ფის მურავივო ამურსკისაგან და მრავალი სხვა; დემეშეთის კითხვამ ტაშის ცემი გამოიწვია. საუბრის დროს მცერი სიტყვა წარმოითქვა და გამოიკცა გრაფის მურავივის სა-ხელი, ვითარცა საზოგადოთა კაცისა და მეფის ერთგულითა. ქალაქი ბევრს ადგილას პიარდობით იარს შემეწე-ლი. ქუჩებში დიდი მოძრაობა.

კონსტანტინოპოლი. 12 ბოლ-გაველი, რომელიც დაბატონებულ იქნენ უცუების მონასტერში მომ-ხდარ უწესების გაიო, სულთანის ბრძანებით განათავისუფლეს. ვილის ბრძანება მივიდა, ქრისტიანებს ისე ბრძანებოთ, როგორც თვით სულ-თანნი ექვევით.

5 ოქტომბერი

მეტინი. სუტარიადი მასულ ცნობებიდან სხანს, რომ მაშალი ანთა შორის საშიში აღდგება არი-სო. ეს აღდგება გამოუწვევია მე-ჩეთის შეურაცხებას.

ლინკოლინი. „Times“ დემეშთ ატეობინებენ კონსტანტინოპოლი-დან: „3 ოქტომბრიდან არავითარ-ი ჯარი არ გაგზავნილა თესლია-ში“.

ამავე გაზეთს დემეშთა სწერენ კანდიდან: „ადმირალობა გადას-წვევით დაითხოვენ ჯანდარიმკირა, რადგანაც თვისის მოვალეობას კარ-გად ვერ ასრულებდა. სისხსებში და რჩებოდა მხოლოდ ზოგიერთი აღ-ბანდანი.“

6 ოქტომბერი

თეოდოსია. საშიშროება წვიმა-ნიავდებოდა ამოავსო სახლების ქვე-ში სახათლებს; ავეკუელომა ოთა-ხებში სტურავდა. ქათვლები წამბ-დარია.

დარმშტადტი. მათი უღებუ-ლესობანი, რომელთაც თან ახლდათ დიდი ჰერკოვი ჰესენისა მეული-თუთი და პრინც დიუტელ კოხურ-გისა, დამწველადგან კომპერტის წარმომადგენლები.

შესანი. სერბის ებისკოპოსი ფირმელიანი მოვიდა აქ, რადგან მოლოგარის ებისკოპოსებს პეტრეობი ჯერ არა აქვთ დარიგებულო, ამი-ტომ აქეთრმა ბოლოგარტლებმა წინა-აღმდეგობა გამოუცხადეს ფირმელიანს იმითი, რომ სასწავლებელი და ქ-კლესიები დაჰკეტეს.

წიგნილი რიდატისი მიხაიტი

ამს წინად „ივერიკის“ მე-179-მე-ში და-ბედილი იყო ყაზბეგიდან კორესპონდენ-ცია. კორესპონდენტი იწერებდა, რომ „მე-ნად ისე ვერნალი და ხან-და-ხანა წყობილი მოგვიდეს, რომ განსწილი და ხელ ახლად დაჰმედილ არ იყოს. თურმე ვილც პურ-ნალ-ვახთებეს კითხვობდა და მერე, ასე თითოვად დღის შემდეგ, ურბავს ხელის-მომწერებს გაბურულსა და გაბუშვიანებულსა“.

უწავრის ის არის, რომ ჯერ ერთი ყაზ-ბეგში ვერნალი არავის არ მოსდის, თუ ვერნალად არ ჩავიყვარო „Червоныя Вѣдомости“ და „Вѣстникъ Губинскаго Мѣсѣра“, რომლებიც ავლობრივ მოსდის მ. დოლგოვს და სხვა ავლობრ-მოსდით; ეს უწარვლები იმდენად სინტე-რესი არ არის, რომ ერთს კაცს თითონ ადვილობდა და მერე ვაღსებს პატრონს; მეორესი არის, რომ კორესპონდენტი ნამდვი-ლოდ არ ასახელებდა, —თუა ჰქნის, ვითო-ლომ და მერე ისე ურბავს ვახთებეს და წყობებს კეთილებსსაგან, თუ მან დაწამებულეობით არ იყოს, ვინ სახილოდ ან ვინ სახის ამ ბოროტ-მომქმედებს, ყაზბე-გის ფოსტას რად აბრალდეს.

ყაზბეგში გადმოყვანილი ვარ ამ წლის ივლისიდან არ იყოს, დასტატულეობის გაყვითლებების გარდა, ფახაბუბლი მკვეს აგრეთვე ფოსტის სადგურს თავისის ცხე-ნიებით, ან ხნდავ ვიდრე ნახევარ ენების-თვეში, როგორც ზე, აგრეთვე ჯერ თანა-შეშე, ისეთს ვაცხარებულ მუშაობაში ვი-

ვათი, რომ ჩვენთვის არც ბოლო იყო და არც მოსვენება. დღების იმსა-და ვეხვეწებო-დით, რომ ცოტათოდ ღრა მოვცა დასა-ვენებლად, თორემ უწარვალ-ვახთებეს კით-ხვას ვინა სწილი, და ან ვის ავლობებო-აქვდა მეთხველი დარწმუნება, რომ ჩვე, ფოსტის მოხლებებს, ვერ დაგვბრალ-დებდა სხვის კორესპონდენტის გახანა და კო-თხა.

თუ კორესპონდენტი იმხედ არის გაჯავ-რებული, რომ კორესპონდენტი ვინა მის-ლის, ეს ფოსტის ბრალი არაა, რადგან, არ წინს-დების ძალით, იგი ვალდებული არ არის კორესპონდენტის დარბობას.

დასასრულ, თუ კორესპონდენტი კეთილი კაცია და ჰსურს კეთილ სახე გავეციოს საზოგადოებას და კეროდ ფოსტას, უნდა დაგვიხელავს და საბუთებით დაგვიმტკი-ნოს: ვინ და როდის, ესე იგი ჩემზე უწი, თუ ჩემს ყაზბეგში გადმოყვანის შემდეგ, სახილოდ დასახლებულ ბოროტ-მომქმედ-ბას.

უთორილსად ვთხოვ აგრეთვე პატრე-ველ მამა დოლგის და სხვების, ვისაც რაიმე კორესპონდენტი მოსდის, გულ-ა-ლით აიღონ მთელით თუ არა მათ განს-ნილი და გაბურული ვერნალი, ან ვახთე-და ან წყობილი და თუ მიუღიან, როდის, ყაზბეგის ფოსტა-ტულეგვარის უფროსი ა. თუთაშვილი

განსხალეგანი

„წერა-კითხვის საზოგადოების წიგნის ვალაზიში

ისიყილება შექდევი წიგნება:

საქართველოს ისტორიისა და მწერ-ლობის შესახებ.

ქართლის ცხოვრება 8 კა.

იგივე ფრანგულად ნათარ-გვნი ბროსეს მიერ 8 20

ქართლის ცხოვრება I წი-გნი გამოცემა ზ. ჰიტი-ნაძისა 40

ვეფხისტესეული სურათ-თიბიანი მშვენიერის ულით 10

წ. ნიკოლოპის ნაწერები 30

კეთილი ძალი 30

სოხლუ. მამია გუგუიელისა 1

ქრონიკები თ. გორდანისის ისტორიული ნარკვევი, აღ-კურანისი 1 50

წ. ნიკოლოპე. ბიოგრაფია აკაცი წყერეველი. ბიოგ-რაფია 15

ამირან-დარეჯანიანი ჩვენი ახალი მწერლობა საღარბოსა 40

ბუნება და ცხოვრება ი. ალბაშვილისა 60

გვეტები საქმეწიფილი წიგნი პარტაბი მოთ. ნინოაშვი-ლისა 20

ორი ეტყული 20

როგორა ცხოვრობდენ ადამიანები ძვილად 25

სახალხო ლექსები და ლე-გენდები 20

საქართველოს ისტორია და ბაქარბისი 1

საქართველოს ისტორია მ. ბროსესი 70

მეფე გიორგი ბრწყინვალე, ურბენისა 20

ძველის ლემა (მეფე გიორ-გის სამართალი), მიხიცი, თაბაგინი ბეჭე და აღბუღა-და მათი სამართალი, მისივე თანადი მეფე დ. კარბი-ვილისა 15

სიმონი მეფე, მისივე 10

როსტომ მეფე, მისივე 10